

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбо број 6.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

СВЕСТ ЋЕ ПОВЕДИТИ

Политички анахронизам, који се зове Аустро-Мађарска, благодарећи своје милитаризму и полицијској стези, до скоро још нескристалованој деји о праву малих народа и праву самоопредељивања, као и међународним односима европских сила, — успела је да држи под немачким јармом скоро три пута већи број Пољака, Чехо-Словака и Југословена. Тај монструм од државе успео је, за толико дуги низ година, да национално, културно, верски и економски угњетава напредну словенску расу, благодарећи политичком односу европских држава. Хрват, Словенац, Пољак, Чех, Словак и Србин морао се угибати пред бесним мађарским Немешом и надувеним Швабом из Беча.

Али, народи се не могу вечито угњетавати. Дошао је час, када је просвећена Европа — Споразум, прокламовао, као основу, право на опстанак и слободу народа. И, за ту идеју, насупрот империјалистичким и агресивним циљевима централних сила, бори се Споразум. Овај принцип прокламован је од свију влада Споразума и освештан борбом Југословена, Чехо-Словака и Пољака, како оних ван отаџбине тако и од свих који у самој Аустрији војују против Беча.

Интелектуална акција политичких емиграната за заједничку пра-

ведну ствар и борба с пушком у руци толиких добровољаца из Аустрије противу мрекога им угњетача, представља велике историјске подвиге; а политичка борба унутра у земљи, заузеле највидније место у историји борбе слободе са мраком, демократије са аутократијом и милитаризмом, националне свести са угњетавањем. Мисао о народној свести и народној аутономији сазрела је код свих потиштених народности и њих све јаче подухвата заталасаност, док једног дана ширећи се све даље и даље, не преплави и не поруши све препреке које јој стоје на путу. То је природна еволуција народне свести и народне идеје, исто онако као и свака природна еволуција у човечијем бићу.

Југословени, Чеси, Пољаци и Словаки готово су већ у напону своје еволуције, у погледу националном, политичком и социјалном а тај напон ће врло брзо наћи и свој најоштрији израз. Национално јединство и национална слобода морају добити најконкретнији облик Аустро-Мађарска као свака бедна крпеж неће се моћи више одржати, без обзира на исход рата. Она је даље немогућа као нешто неприродно. Ма како се развијали догађаји, не може се одржати држава, у којој су Словени најпретекнији и најмногбројнији еле-

мент, али која и поред тога хоће да буде носилац германизма. Евакуација народне свести и самоопредељивања мора ићи само напред. А на основу тога природнога закона словенски народи, у оквиру Аустроугарске, у најскоријој будућности добиће своју потпуну слободу.

А тога дана, који није далеко, цео ће просвећени свет са задовољством узвикнути: »Finis Austriae!«

ВОЈНИЧКА ПОБУНА

Париз. — Према вестима из Амстердама један дописник »Радиа« са холандске границе прича, да је 4 фебруара избила побуна у логору у Беверлоу, где се вежбају немачки регрути. Официри, пошто су објавили трупама да ће еутрадан кренути у Фландрију, били су наредили да се пева »Вахт ам Рајн« и остале патриотске химне, али су војници одрекли да певају.

Један бесан официр тргне сабљу и навали на једног регрута, али га убише остали војници.

Сви регрути, који су били окривљени, осуђени су на смрт и стрељани.

ОРЛАНДОВ ГОВОР

Рим. — Од говора председника Орланда, који је држао у Сенату најзнатније су изјаве о међународној политици.

Политички кругови са задовољством коментаришу одлучност владе у јасним изјавама о солидарности Италије са аспирацијама потлачених народа под Аустријом.

Италија у рату иде за битним циљем, да постигне границе, подесне за одбрану и да штити животне интересе нације.

С тога је очит интерес Италије, да се граници са народима, искреним пријатељима Италије. Услед тога природна је и потребна политика, која ће одстранити болне несугласице, које је сејала Аустрија између италијанских аспирација и осећаја Јадранских Словена.

Затим је изјавио, да међу свима странкама, које немају као основни принцип противност према рату, влада потпуна једнодушност у настављању рата и у истрајању са свима средствима до краја.

Бурно одобравање у Сенату поткрепило је значај овога говора.

БУГАРСКЕ ЛАЖИ

Атина. — Међународни одбор Црвеног Крста из Женеви упутио је грчкој префектури у Пиреју акт, којим се тражи обавештење о Бугарима који су као настањени у Пиреју а на основу протеста софијске владе против некаквих угњетачких мера према овим Бугарима. Префект је одговорио, да у Пиреју постоји само један једини Бугарин, који је трговац, а према коме не само није вршено никакво насиље него он и данас дањи води радњу и прави паре.

ИНТЕРЕСИ ЈАПАНА

Њујорк. — Званични кругови у Вашингтону придају озбиљну пажњу изјави др. Ијенага. Овај одлични јапански

публициста приликом свога говора у једном клубу у Њујорку рекао је, да се исто стање из европске Русије шири и на руске поседе у Азији. То је особито велика мука за Јапан, јер то доводи у опасност мир на крајњем Истоку, и с тога јапанска влада неће оклевати ни једне секунде да предузме мере, које налаже садашња ситуација.

ФРАНЦУСКА И ЈАПАН

Париз. — Јапанска удружења из Токија предала су г. Пишону један чек од милион и 58 хиљада франака, као знак дубоких симпатија јапанског народа према француском народу.

ПРОТЕСТ ПОЉАКА

Женева. — Пољска колонија у Женеви држала је збор који је сазвала Унија пољских демократа, и усвојила је једнодушно ову резолуцију:

»Збор пољске колоније у Женеви придружује свој глас општем протесту свих Пољака противодређивања пољских граница без питања пољског народа и без вођења рачуна о његовој вољи.

Збор изјављује, да ни пољски народ ни европска демократија не могу ни у ком случају сматрати као правно пуноважан уговор са Украјином, као дело тајне дипломатије, којим се одкида од Пољске Холм и Подлахија, а противне принципе народа о самоопредељењу.

Збор енергично протестује противнастављања анексионистичке политике и верује, да

украјински народ, веран демократским принципима, неће одобрити овај уговор, који се противи праву народа да одлучују о својој судбини«.

НЕМАЧКО ВАРВАРСТВО

Рим. — Ратни дописник »Борнале д'Италиа« послао је свом листу навикне појединости о бомбардовању Венеције од 13 фебруара...

»Око тридесет кућа претворено је у пепео и око других шестдесет које обичних кућа које црква и палата оштећено је.

Кеј Риве дел Карбоне ерушен је.

Црква светог Симона Малог у византинском стилу једном је бомбом оштећена у свом предњем делу.

Црква Светог Марка и Дуждева Палата остале су читаве, благодарећи нетачном гађању непријатељевом...

Околне зграде и простор био је посејан бомбама, што доказује непријатељску намеру, да погоди ова два поменута споменика.

За осам сати свога летелица над Венецијом за време ноћи непријатељ је бацио око 300 бомби на варош.

Непријатељски аероплани, користећи се месечном, летели су над вароши у четири или пет група, нападајући тако варош са свих страна и у свим правцима, управљајући свој лет на јасно видне објекте.

Мета Аустро-Немаца била је: Дуждева палата, црква Св. Марије од здравља, Св. Ђорђа и Понте ди Риалто.

На Дуждеву палату два непријатељска апарата бацили су 15 бомби, које су пале у базен Св. Марџела, у канал Каноника. Пет је бомби бачено на цркву Св.

ФЕЛТОН

Проспер Мериме:

ФЕДЕРИГО

Таман облак замени на његовом лицу зрак радости, што се тек беше појавио, и он уздахнувши дубоко доби и трећу игру.

За њоме дође још неколико за време којих се Федериго постарио да добије што је могуће више. На тај начин он доби толико новаца да је могао платити храну и собу за тај цео месец. То је било све што му је за тада требало. Његови партнери одлазећи обећаше да ће доћи сутра дан.

Другог и осталих дана Федериго је успео да добија и губи тако, да је убрзо имао пovelику суму, не изазвавши код кога сумњу

о правом узроку тога успеха. Тада остави гостионицу и насели се у великом дворцу, где је с времена на време приређивао раскошне седељке. Најлепше жене, које су се препирале о томе на коју је био управљен његов поглед; најфинија вина, што су свакога дана изношена на његов сто; и дворца Федеригов, беху познати као центар сваког уживања.

Пошто је готово целу годину играо умерено, он се реши да потпуно задовољи своју жељу за осветом на тај начин, што ће сасвим упропастити главне великаше тога краја. Да би то решење привео у дело, он, пре-

творивши у драго камење, највећи део свога алата на недељу дана пре, позва ту господу на необичну гозбу, за коју је нашао добре свираче, певаче и остало. Та се забава требала завршити великим картањем. Они, који нису имали довољно новаца зајмили су од Евреја; други су донели све што су имали, и све је било изгубљено. Ноћу Федериго отпутова са својим златом и брилијантима.

Од тога доба он узне свој принцип да игра правилно само са несрећним играчима, уздајући се у себе да је довољно моћан, да са осталима изиђе лако на крај. Тако је прошао све светске градове, свуда играјући, свуда добијајући и у сваком месту уживајући у ономе, што је у том крају најлепше.

Ипак успомена на два-

наест жртава непрестано га је пратила и загорчавала му све радости. Најпоеле, једнога дана он се реши или да их спасе или да и сам пропадне с њима.

Решивши се на то, он са штапом у рукама и торбом о рамену пође у паклао праћен само својом омиљеном виђлом, која се звала Маркелела. Кад дође у Сицилију, попе се на Монтебелто а одатле се спусти у вулкан, који се налазио за толико ниже од подножја те планине за колико је она била нижа од Цијемонта. Одатле да би дошао до Плутона, потребно му је било да пресече дворште, које је чувао Кербер. Федериго без мукe пређе преко дворшца, док се Кербер зачимао са Маркелелом, и закуца на Плутонов врата.

Кад га доведоше пред двара Мрака, овај га упита:

— Ко си ти?

— Ја сам карташ Федериго.

— Ког си врага дошао овде?

— Плутоне, ако мислиш да је први карташ на свету достојан да одигра с тобом партију ломбера, онда ево шта ти предлажем: могаћемо толико играти колико ти хоћеш; ако ја изгубим ма и једну душу ќе мога по закону припадати теби, заједно с другима, које су у твојем царству, али за сваку добивену игру ја ћу изабрати једну од душа, које су под твојом влашћу да је однесем са собом.

— Добро, рече Плутон. И затражи карте.

— Карте? Ево их, о прихвати Федериго, извлачећи из цела чаробне карте.

И почеше играти.

Федериго доби прву и-

гру и затражи душу Стевана Пагани, једнога од оних дванаест, које је хтео спасти. Душа је била одмах ослобођена; добивши је Федериго је метну у своју торбу. Доби и другу игру, звитим трећу, и најпоеле дванаесту, а после сваке игре ослобађао је и метао у торбу оне душе које су му требале. Скупивши цело туче он понуди Плутона да продуже игру.

— Врло радо, рече Плутон, коме се већ досадило губити, али да изиђемо за неколико минута. Овде нешто ужасно заудара.

У самој ствари он је гледао како да се отресе Федерига и чим је овај изишао са својом торбом и душама, Плутон поче викати што је могао јаче да се зашну врата.

(Наставиће се)

Јована и Павла, која је венетијански Пантеон. Две су бомбе погодиле цркву. Оштећене су мала кубета на цркви и кров капеле.

Оштећена су побочна врата Св. Јована Златоустог, али ће оправка бити лака. Између монументалних зграда највише је оштећена црква Св. Симеона на Великом Киналу. Погођен је један од четири велика стуба и потпуно је уништен.

ПРОТИВ АГЕНАТА

Атина. — Директор листа «Хронос», Константин Хаироулодошао је пред војни суд због публикације чланака, забрањених од цензуре.

Суд је суспендовао «Хронос», који је био орган немачке пропаганде, и осудио њеног директора на 8 година и 1 месец затвора и на новчану казну од 10.000 драхми.

ПРОТИВ ТЕРОРА

Рим. — Талијанска штампа доноси говор, који је у аустријском парламенту држао трентијски посланик Коффи против немачког поступања бечке владе према подјармљеном талијанском становништву.

Према садржају говора види се, да је министар унутрашњих дела увео батине у области Мецо Ломбардо.

Посланик је протествовао против интернирања лица, која су крива зато што талијански осећају, и против окрутног прогањања, заслужених грађана као што су посланици Малфати и Бартолини.

Коффи је протествовао такође и назвао крађом, што су аустријске власти распустиле народна друштва, а њихову имовину конфисковале и сада је троше на противталијанску пропаганду.

Поменуто је бруталност и неусталих шефа полиције у Тренту Мука, који као прави диктатор терорисае варош.

ГРЧКА И ИТАЛИЈА

Атина. — Трговачки и поморски уговор између Грчке и Италије продужен је још за једну годину, и то од 1. јануара 1918.

Грчка влада одриче се конвенционалне тарифе, закључене чланом 2. уговора.

НОВИ БРОДОВИ

Париз. — Нарочити изасланик «Пти Паризиена» у Сједињеним Државама посетио је пет главних бродарница на обалама Атлантика и јавља:

«Пре годину дана овде су биле баруштине. Данас ту постоји цела једна варош и сваки дан све више се развија.

Један мравињак од 20.000 радника ту ради.

На простору од две ми-

ље дижу се колосалне справе. Близу Бостона постоје бродарнице за контра торпиљере. Конструкториљери су поређани у десет бродарница, један до другог. Они ће бити што пре спуштени у море по три на месец.

Међутим ова активност и овај напор још је већи у бродарницама недавно подигнутим близу Њујорка, које раде за Француску.

Ту има 28 бродарница. Чим грађа буде довршена, 150 лађа од челика, од преко 5.000 тона свака, биће одмах довршене у бродарницама.

Њихово спуштање у море вршиће се за 48 сати код сваке.

Ту сада ради 8.000 радника, а 18.000 радника радиће кад атељеи буду готови.

Што се тиче резултата овог гигантског напора, мислим да могу објавити, да продукција прелази тона 3.000.000 за ову годину.»

АБИСИНСКА КРАЉИЦА

Абисинска краљица Таити умрла у Аерис Абеба. Уицери Таити рођена 1854, кћи је Бутула из породице Рас Габри, а баба краља краљева Етиопије, младог Лиџеасу. Он је рођен

1896 и проглашен 1908 за наследника престола 1913, наследио је на престолу свога деда негуса Менелика II.

Али у септембру 1916 револуцијом би абачен с престола, а место њега дође на престо његова тетка Уицери Зеодиту жена Рас Гугеа.

Као краљица удова Таити се 1883 удала за Менелика, али из овог брака није садања краљица Уицери Зеодиту, која има 46 година.

ОШТЕТА ДАНСКЕ

Париз. — Јављају из Копенхагена: Председник данског трговачког поморског друштва изјавио је, да су 225 њихових лађа и 267 мрнарца од почетка рата жртва сумаренског рата.

ЧЕРНИН ГЕНЕРАЛ

Женева. — «Винер Цајтунг» објављује својеручно писмо аустријског цара, у коме овај изражава жељу да односе између војске и графа Чернина учини још интимнијима, и у томе циљу, а с обзиром на досадашње заслуге графа Чернина, он га прозива у чин генерала, с тим да се у овом својству води као на расположењу.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

Непријатељ је 20. ов. м. избацио на варош Битољ 6 граната а на варошку периферију 50. Један човек и два детета су рањени; три су куће порушене.

ЗА ИНВАЛИДЕ

Инвалидско одељење Министарства Војног саопштава свима лицима која желе да добију решење за стално регулисање њихове инвалидске потпоре, да се ради тога обрате Битољском Првостепеном Суду на Крфу. Уз молбу да поднесу: протокол лекарског комисиског прегледа којим ће се констатовати да је молилац услед рана или ког другог узрока, који је настао због вршења војне службе, постао неспособан, и у колико, за вршење послова свога редовнога занимања, то јест: да ли му је и у колико смањена привредна моћ услед предњих узрока; уверење од свога надлежног команданта, којим ће утврдити да је одиста био војни обвезник, којој је војној јединици припадао, како је онеспособљен и кога датума. Лица којима је немогуће прибавити све доказе потребне за судско решење, да се пријавом обрате Инвалид. Одељењу Министарства Војног на Крфу и уз њу поднесу само уверење лекарске комисије о неспособности у смислу тачке 1. овога огласа.

† РИСТА ВУКАНОВИЋ

Јављају из Париза, да је тамо умро Риста Вукановић сликар. Он је био један од оснивача и доживотних професора Занатско Уметничке Школе у Београду, која је прихватила и упутила у уметност већ толики број младих. Он је један од оснивача «Ладе», удружења југословенских уметника. Његов познати «Триптих» симболизира православну, католичку и муслиманску религију, на које је издељен српски народ, а на тај начин, јединство и братство српског народа. У опште био је као уметник познат у целом Југословенству, а 1914 излагао је и у Париском Салону.

ВИЗИРАЊЕ ПАСОША

Према представци овдашњег италијанског генералног консулата, српски генерални консулат ставља до знања српским грађанима који путују било за Италију било преко Италије одавде непосредно или иначе из Грчке да морају пре но што пођу одавде на пут да визирају своје путне исправе у овдашњем италијанском консулату.

АТИНСКА БАНКА

На молбу Атинске Банке Српски Генерални Консулат обавештава српске поданике да се у будуће Банци обраћају писмено само на грчком или француском језику, пошто писма упућена на српском језику

проузрокују велики застој у послу, а на штету дотичних лица.

ОБНОВА СОЛУНА

Претходни планови за обнову погорелога дела Солуна већ су потпуно завршени. Чланови специјалне комисије ових дана носе у Атину планове влади на одобрење, после чега ће се с места отпочети извођење радова.

НОВЧАНЕ ПОШИЉКЕ ЗА КРАЈЕВЕ ПОД БУГАРИМА

Нишка агентура Бугарске Народне Банке позива преко нишких новина ова лица да подигну новац, рачунајући суме у левима, који је на њихову адресу упућен.

Пирот.

Даринка Чедо Новаковића у кући Косте Видојковића 226-64, Милија Урошевић трг. за Зорку Влад. Велковића 79-76, Милка Табаковић у кући Косте Миковића трг. 132-88, Драга Лазара Протића 132-88, Десанка, тетка Јована Радвановића 265-41, Јулиус Минх индустр. за породицу Вучете Поповића свештен. 237-90, Јулиус Минх индустр. за породицу Николе Поповића свеш. 237-90 Јулиус Минх, инд. за породицу Бранка свеш. 219-50 Јулиус Минх, инд. за породицу Саве Петковића св. 219-60, Милева Окановић у кући Лазе Живановића 266-46 Зорка С. Ковачевић 532-93 Драгољуб Луке Аранђеловића 13-32, Бригада Тодоровић 151-40, Јулијана Светислава А. Борђевића жена четовође 454-20, Савета Раковића 338-62, Лаза Аврамовић трг. за Василија Симиновића 182-51, Браћа Тодоровић 182-51, Коста Стефановић 79-55, Наталија А. Марковић 265-04, Мица Јовановић 352-39.

Неготин.

Адам Ивановић трг. за Даринку Милошевић учитељ. из с. Салаша 225-72, Хамануило Ник. Марковић 304—, Петар Бана апотекар, за породицу Младрага Благојевића 274-50, Петар Бана апотек. за Драгу жену Живана Благојевића мајора 688-08.

(Наставиће се)

САОПШТЕЊА

Илија Мићић пешадиски поручник бившег 8 пука 1 позива: Андра Сарановац пешад. капетан бив. 4 батаљона IV прекобр. пука; Добривоје Наумовић из 3 чете IV батаљона IV прекобр. пука; Светозар Илић болничар морав. болнице код «Беле Куле» из Ниша; Градомир Свековић рекрут бачке чете (од 1896 г.) из Ниша; Милан Цветковић војник 11. пеш. пука II полива; Станоје Раковић од Краљева, Драгомир Николић и Драгић Божовић од Краљева — да се јаве артилер. капетану Арсенију И. Миливојевићу бр. п. 504. Моле се другови и познаници именованих, да јаве капетану Милојевићу, као и адресе ако их знају.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Акција артилерије. Одбијен један непријатељски испад. — 23 сата. — Доста жива обострана артилериска активност на разним секторима. Прошле ноћи одбијени су испади непријатељски и том приликом добили заробљеници од којих један официр.

Авиатика. — На дан 20. ов. м. оборили су наши пилоти три немачка апарата, а два су оборена ватром из топова.

Извештај Штаба Источне Војске. — Доста жива артилеријска ак-

ција код Дојрана, на Вардару и код Битоља. Успешан испад на сектору Црне.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јутрос смо извршили један испад источно од Билекура, у коме смо задобили заробљенике и три митраљеза. И на другим тачкама било је наших успешних препада, који су нам донели заробљенике и један митраљез.

Доцније. — Активност артилерије нешто живља на разним секторима.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Доста жива акција артилерије оборен један непријатељски апарат.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Атина. — Поводом годишњице заузећа Јањине од стране грчких трупа 1913, биле су велике свечаности у грчким логорима, при којима су одушевљеним овацијама поздрављени Савезници.

Цирих. — Јављају из Беча: Ових дана су држали у парламенту заједничку конференцију пољски, чешки, југословенски и талијански представници и дискутовали о садашњој политичкој ситуацији.

Ово је први пут, што се Талијани састају са Словенима за заједничку политичку акцију.

Цирих. — Немачка штампа саопштава интервију руског генерала Ситева, бившег команданта 18 корпуса; «Русија је Медвед, који је онемоћао, али који ће се опоравити и поново оенажити. Моје је лично мишљење, да ће те бити врло брзо али под монархискимрежимом.»

Париз. — Уговор у Брест Литовску могао би бити претеча новом царизму.

Париз. — Вести из Русије су врло ретке, нарочито оне које долазе непосредно из Русије. Вести о свршавању уговора у Брест Литовску дошле су преко немачких радија. Али не треба губити из вида да ће Совјет бити натеран доцнијим околностима да отпочне непријатељства.

Мадрид. — Партије које су присталице Споразума однеле су победу на парламентарним изборима.

Берн. — «Цајт» пише, да се десио велики пожар на станици у Бечу, у магацинима трговачке робе. Штета је огромна.

Лондон. — Дописник Рајтерове агенције са француског фронта пише.

«У току зиме савезници су ископали хиљаде и хиљаде киломе-

тара ровова, саградили масу нових ђаволских лавирината и нагомили неизбројну количину муниције.

Али ипак — додаје дописник — најјача одбрана, то је француска војска.»

Берн. — У Дрезди и Берлину забрањено је представљање комада «Поморска битка», у коме се приказује моринска управа.

Лондон. — Норвешка полиција је узимала у Хангестру немачку лађу «Франкфурт», која је вршила контрабанду намирница.

Берн. — Према вестима самих немачких листова, уговор у Брест Литовску је дело Лењиново. Троцки, који је био против уговора, бранио је своје гледиште са највећом енергијом, али је надвладало мишљење Лењиново.

ДЕПЕШЕ „НАРОДА“

Атина. — Из Берна: Цар Карло отпутоваће у Цариград у посету Султану.

Атина. — Из Берна: Јављају да је у пројекту нов састајак цара Вилема и цара Карла. Они ће претресати општу ситуацију и политичко питање.

Атина. — Из Лондона: Амерички новинар Смит објавио је један велики чланак, у коме особити значај придаје балканском фронту.

АТИНА. — Из Цариграда: И г. Пишон је саопштио, да ће Јапан интервенисти у Русија.

Атина. — Из Париза: Отпочела је артилериска акција на Верденском фронту.

Атина. — Из Рима: У јучерашњем издању социјалистички орган «Пополо Романо», чији је директор Бисолати, објављено је писмо шефа грчких социјалиста Дракули, у коме он каже да грчки социјалисти не одобравају држање Лењина и Троцког.

КРФ. — Лепо време са измаглицом.